

Mokado AS
Postboks 500
8601 MO I RANA

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 07.04.2006
Vår ref.: 2006/49 405.14
Deres ref.: AM11700145
Saksbehandler: Lars Petter Bingham, telefon: 22573480

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2005 og fastsettelse av gebyrsats

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 1. mai. Mokado AS har i 2005 hatt et kvotepliktig utslipp på 65 943 tonn CO₂. Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Mokado varsles med dette om at SFT vil pålegge virksomheten å gjennomføre tiltak som vil sikre at usikkerheten ved bestemmelse av forbruket av CO-rik gass reduseres. Kommentarer til dette varselet bes sendt SFT innen 22.5.2006.

1. Sakens bakgrunn

Det vises til oversendelse av særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ og vedtak om tildeling av kvoter 15.03.05, tilsynsseminar 18. november 2005, rapport innlevert 28.02.06, samt supplerende informasjon levert per e-post.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser av 23.12.06 (klimakvoteforskriften) § 2-1 og særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp punkt 3.

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, se lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser av 17.12.04 (klimakvoteloven) § 17.

2. SFTs vurdering

a) Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

Mokado sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ innen fristen 1. mars.

b) Innsendelse av kvotepliktige data

Kvoteplikt

Kvoteplikten for Mokado er knyttet til bedriftens produksjon av brent kalk og dolomitt. Det kvotepliktige utslippet er derfor rapportert i henhold til de generelle kravene i klimakvoteforskriften § 2-3 og de mer spesifikke kravene for produksjon av kalk og andre mineralske produkter i § 2-9. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av 15.03.05.

Kilder

Bedriften har i 2005 hatt kvotepliktige utslipp fra forbrenning av propan og CO-rik gass i kalkovn, samt fra produksjon av brent kalk.

Vurdering av aktivitetsdata

Innrapportert forbruk av ulike energivarer i kalkoven og forbruk av kalkstein og dolomitt ved produksjon av brent kalk fremkommer av tabellen under:

Kilde	Energivare/råvare	Forbruk (tonn)
<u>Energibærer i kalkovn</u>	Propan	726
	CO i CO-rik gass	13 875
	CO ₂ i CO-rik gass	1 537
Produksjon av brent kalk	Dolomitt	48 652
	Kalkstein	40 838

Energibærer i kalkovn

Det følger av klimakvoteforskriften vedlegg 1 punkt B.1.3.1 at ved frembringelse av aktivitetsdata for bestemmelse av CO₂-utslipp fra forbrenning av gass skal mengden forbrent gass bestemmes gjennom målinger av faktisk forbruk.

Bedriften benytter CO-rik brenngass som energibærer i kalkovnen. Leverandør av CO-rik brenngass er Rio Doce Manganese Norway (RDMN). Mengdemålinger av gassen gjøres ved hjelp av en måleblender hos Mokado. Bedriften har imidlertid ikke rapportert forbruk av total mengde CO-rik brenngass, men kun andelen CO og CO₂ i gassen, se tabellen ovenfor. Mokado har i årets rapportering således brukt mengde CO og CO₂ i gassen som

aktivitetsdata. Innholdet av CO i gassen måles av Mo Industripark på en samledning for bedriftene som mottar CO-rik brenngass fra RDMN. Usikkerheten ved måling av CO-innholdet er +/- 0,5 %.

CO₂-innholdet måles hos Rio Doce Manganse Norway (RDMN), og på bakgrunn av disse målingene er det beregnet et gjennomsnittlig CO₂-innhold i gassen. CO₂-innholdet er målt med en usikkerhet på +/- 2,0 %. Vurderingen av CO₂-innholdet i CO-gassen var basert på prognoser for 2005 på 11 %, og ikke faktiske målinger for 2005 ved rapportering til SFT. Etter forespørsel fra SFT har bedriften endret rapporteringen av CO₂-innholdet i gassen til gjennomsnittet for 2005 som var på 9,6 %.

Likevel måles det totale forbruket av CO-rik brenngass på bedriften. Måleblenderen er korrigert for trykk og temperatur. Det gjøres en nullpunktjustering av målesystemet to ganger i året. Bedriften har kvantifisert usikkerheten for beregning av forbruk av CO-rik gass til å være +/- 6 %. Målinger av forbrukt mengde er nødvendig informasjon for å komme fram til forbrukt mengde CO-gass utfra CO-andelen som er målt ved Mo Industripark.

Selv om SFT finner å kunne legge bedriftens rapporterte mengde av CO og CO₂ i gassen til grunn som aktivitetsdata for beregning av utslippet i 2005, ber SFT bedriften om å rapportere aktivitetsdata som total mengde forbruk av CO-rik gass for neste års rapportering.

Produksjon av brent kalk

Det følger av klimavoteforskriften vedlegg 1 punkt B.6.1 at ved frembringelse av aktivitetsdata for bestemmelse av CO₂-utslipp fra produksjon av kalk og andre mineralske produkter skal mengde i tonn av ulike karbonatholdige råvarer som brukes i produksjonen anses som aktivitetsdata. Beregningene skal være basert på faktisk forbruk.

Aktivitetsdataene for forbruk av kalkstein har bedriften beregnet ved å veie mengde inngående kalkstein og dolomitt til prosessen. Vektene kalibreres ukentlig med kjente lodd. Mengdene som framkommer ved målinger kontrolleres opp mot innkjøpte mengder korrigert for endringer i lagerbeholdningen ved årets slutt. Usikkerheten ved anslaget på forbrukt mengde kalkstein er dermed begrenset til usikkerheten i vekten. Bedriften kvantifiserer usikkerheten for råvareforbruket til å være +/- 3 %.

Vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata

Som signalisert på seminar i SFT i november 2005 har SFT ved gjennomgang av aktivitetsdataene hatt særlig fokus på usikkerheten knyttet til frambringelsen av data. Ved vurderingen av om klimavoteforskriftens krav til usikkerhet er oppfylt har vi lagt vekt på EUs retningslinjer for overvåking og rapportering av utslipp vedtatt 29. januar med hjemmel i EUs kvotedirektiv 2003/87/EC.

Kravene til usikkerhet som fremkommer av disse retningslinjene er basert på flere forhold. Eksempler på slike forhold er det totale utslippet fra virksomheten, kildens betydning for det totale utslippet og kildens særlige karakteristika.

I EU stilles det strenge krav til kilder av betydning for virksomheter med totalt utslipp mellom 50 og 500 000 tonn/CO₂ pr år. For bestemmelse av aktivitetsdataene knyttet til forbrenning av gass fra slike virksomheter skal usikkerheten ikke være større enn +/- 2,5 prosent, mens usikkerheten knyttet til fastsettelsen mengde brukt karbonat (kalkstein eller dolomitt) ikke skal være større enn +/- 5 prosent. På bakgrunn av bedriftens redegjørelse ovenfor vurderer SFT at måten forbruk av kalkstein er fremkommet på tilfredsstillende klimavoteforskriftens krav til usikkerhet.

En usikkerhet ved beregning av totalt forbruk av CO-rik gass på +/- 6 % oppfyller imidlertid ikke kravet i klimavoteforskriftens til måten aktivitetsdataene skal bestemmes på. Denne usikkerheten må reduseres ned til +/- 2,5 %.

Utslippsfaktor

Bedriften har brukt standard utslippsfaktor på 3,00 for forbrenning av propan. Det følger av klimavoteforskriften vedlegg 1 B.1.3.2 at standard utslippsfaktor bare skal benyttes dersom bedriften kan dokumentere at nøyaktigheten i utslippsdataene ikke reduseres. Bedriften har begrunnet valget av utslippsfaktor med basis i en vurdering gjennomført av det eksterne laboratoriet Molab AS. På bakgrunn av denne dokumentasjonen finner SFT å kunne legge denne utslippsfaktoren til grunn ved beregning av det kvotepliktige utslippet.

For kalkstein er det benyttet utslippsfaktor som for ren CaCO₃ på 0,44 i samsvar med tabell 4 under punkt B.6.2 i vedlegg 1 til klimavoteforskriften. Utslippsfaktoren for dolomitt er 0,477 som er fastsatt på bakgrunn av analyser av forbrukt råvare i 2005. Dokumentasjon på denne er vedlagt fra Molab. Det ferdige produktet inneholder en rest av karbonat som er beregnet til 1,82 % i 2005 for kalkstein og 2,17 % for dolomitt. Denne karbonatresten er ikke inkludert i utslippsfaktorene for kalk og dolomitt, men er inkludert i beregningene, slik at CO₂-utslippene for 2005 som følge av forbruk av kalk og dolomitt er noe lavere enn utslippsfaktorene multiplisert med forbrukt mengde råvare skulle tilsi.

Ved forbrenning av CO-rik brenngass påvirker både CO₂- og CO-innholdet i gassen utslippsfaktoren. Bedriften har rapportert begge disse separat, slik at andelene CO₂ og CO i gassen i praksis representerer bedriftens aktivitetsdata for forbruk av CO-rik gass. Dette er derfor behandlet i avsnittet om aktivitetsdata.

Utslippsfaktoren for CO-gass er basert på støkiometrisk faktor på 1,571 for omdanning av CO til CO₂. Det er lagt til grunn en oksidasjonsfaktor på 1 ved forbrenning av propan og CO-rik brenngass.

På bakgrunn av foreliggende dokumentasjon vurderer SFT at måten utslippsfaktorene bestemmes på tilfredsstillende kravene i klimavoteforskriften.

Selv om SFT finner å kunne legge til grunn disse utslippsfaktorene ved beregning av det kvotepliktige utslipp i 2005, ber SFT bedriften ved neste års rapportering skille bedre

mellom aktivitetsdata og utslippsfaktor. Ved neste års rapportering skal utslippsfaktoren beregnes som en sammensatt faktor ut fra mengde CO og CO₂ i gassen. Beskrivelse av hvordan utslippsfaktoren er beregnet vedlegges rapporteringen i et eget vedlegg. Det skal gis en beskrivelse av usikkerheter i utslippsfaktoren.

Kvotepliktige utslipp

Kvotepliktige utslipp fra propan brukt i virksomhetens smelteovn beregnes ut fra ligning oppgitt i klimakvoteforskriftens vedlegg 1, pkt B.1.0 (1), mens kvotepliktige utslipp fra prosessen beregnes ut fra ligning B.6.0 (10) oppgitt i klimakvoteforskriftens vedlegg 1. Dette gir følgende kvotepliktige utslipp:

Kilde	Energivare/råstoff	Aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Kvotepliktige utslipp (tonn CO ₂)
Energibær i kalkovn	Propan	726	3,00	2178
	CO i CO-rik gass	13 875	1,571	21 797,3
	CO ₂ i CO-rik gass	1 537	1	1537
Produksjon av brent kalk	Dolomitt	48 652	0,477	22 739 ¹
	kalkstein	40 838	0,440	17 691 ¹

Bedriften har etter dette hatt et kvotepliktig utslipp på totalt 65 943 tonn CO₂.

c) Innsendelse av kontrolldata

SFT har gjennomgått bredriftens innsendte kontrolldata. Med kontrolldata menes data knyttet til beregning av ikke kvotepliktige utslipp, slik som utslippsfaktorer, aktivitetsdata og produksjonsmengder. Aktivitetsdata knyttet til ikke-kvotepliktige utslipp er forbrukt mengde av: farlig avfall, avfall det er betalt sluttbehandlingsavgift for, biomasse og CO₂-avgiftsbelagte energivarer. Utslippsfaktorer skal oppgis unntatt for biomasse. Ved bruk av bedriftsspesifikke faktorer skal det redegjøres for hvordan disse er framkommet.

SFT har ingen kommentarer til bedriftens kontrolldata.

SFT minner imidlertid om at all forbrenning av energivare skal inkluderes i rapporten, herunder energivare brukt i nødstrømsaggregater eller til brannøvelser. Vi ber om at all forbrenning av energivare inkluderes i neste års rapportering den 1.mars 2007.

¹ Ureagert karbonat i ferdig produkt er ikke inkludert i utslippsfaktoren, slik at utslippet som er oppført i tabellen er noe mindre enn produktet av utslippsfaktoren og aktivitetsdata skulle tilsi.

d) Innsendelse av opplysninger om internkontroll

Det følger av klimavoteforskriften § 2-3 første ledd bokstav k) jf. andre ledd at første utslippsrapport skal inneholde kopi av etablerte prosedyrer og systemer relevant for frembringelse, arkivering, kvalitetssikring og kontroll av de rapporterte utslippsdataene. Kravene til internkontroll følger av særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ datert 11.3.2005 pkt 2. Det er særlig fremhevet i den særskilte tillatelsen at internkontrollen skal sikre at rapporteringskravene i klimavoteforskriften kapittel 2 blir overholdt.

SFT har gjennomgått bedriftens innsendte opplysninger og har følgende å bemerke:

- Det er ikke beskrevet hvordan utslippsdata og nødvendig bakgrunnsdata skal fremskaffes
- Det fremkommer ikke hvordan dataene skal brukes/bearbeides for å beregne de rapporterte utslippstallene og usikkerhet i aktivitetsdataene
- Det fremkommer ikke hvordan og hvor lenge utslippsrapportene med underlagsmateriale vil bli arkivert
- Internkontrolldokumentet som er sendt til SFT inneholder ingen opplysninger om hvordan bedriften kvalitetssikrer beregningene i CO₂-rapporteringen før det rapporteres til SFT.

SFT har ikke ytterligere bemerkninger til de opplysninger som foreligger om internkontroll. SFT kan foreta en mer detaljert oppfølging av internkontrollsystemet på en eventuell inspeksjon. Ved neste års rapportering må bedriften sende inn oppdatert informasjon om internkontroll som ivaretar de påpekte forhold.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 1. mai. Vedtaket om godkjenning av rapport for kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimavoteloven § 17 første ledd.

4. Varsel om pålegg om gjennomføring av tiltak for å redusere usikkerheten ved bestemmelse av forbruk av CO-rik gass

SFT vurderer en usikkerhet på +/- 6 % knyttet til frembringelsen av aktivitetsdataene for CO-rik gass for ikke å være tilfredsstillende, og at usikkerheten må reduseres ned til +/- 2,5 %.

Mokado as varsles med dette om at SFT vil pålegge virksomheten å gjennomføre tiltak som vil sikre at usikkerheten ved bestemmelse av forbruket av CO-rik gass reduseres. Fristen for å gjennomføre tiltaket vurderes satt til 1.9.2006.

Et eventuelt pålegg vil bli hjemlet i forurensningsloven § 7 fjerde ledd jf. andre ledd. Høy usikkerhet ved bestemmelsen av aktivitetsdataene innebærer at det er en reell fare for at

den kvotepliktige vil komme til å rapportere for lavt utslipp. Dette innebærer at det er en fare for at det innleveres for få kvoter i forhold til det faktiske utslipp. Utslipp det ikke innleveres kvoter for er å anse som brudd både på klimakvoteloven § 13 og forurensningsforbudet i forurensningslovens § 7 første ledd.

Kommentarer til dette varselet bes sendt SFT innen 22.5.2006.

5. Informasjon om oppgjør av kvoteplikten

Alle kvotepliktige virksomheter skal innen 1. mai overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepliktige utslipp i 2005 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For Mokado innebærer dette at 65 943 kvoter skal overføres fra bedriftens brukerkonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Overføringen skjer ved at bedriften fyller ut og sender SFT skjemaet "Overføring av kvoter". Skjemaet skal sendes per brev eller telefaks. Skjemaet er tilgjengelig på SFTs nettsted:

<http://www.sft.no/kvoteregister/>

På denne nettsiden finnes også annen nyttig informasjon om det norske kvotehandelssystemet.

6. Gebyr

SFTs behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. §5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på SFTs ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter lav gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 8 500,-, jf. vedlagte faktura.

7. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 1. mai.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT kunne gi på forespørsel.

8. Oppsummering

SFT godkjenner rapporten for kvotepliktige utslipp i 2005 fra Mokado. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

SFT ber bedriften om å skille bedre mellom aktivitetsdata og utslippsfaktor ved rapportering av CO-rik gass neste år.

Mokado varsles med dette om at SFT vil pålegge virksomheten å gjennomføre tiltak som vil sikre at usikkerheten ved bestemmelse av forbruket av CO-rik gass reduseres. Kommentarer til dette varselet bes sendt SFT innen 22.5.2006.

Ved neste års rapportering må bedriften sende oppdatert versjon av skriftlige rutiner for CO₂-rapportering nedfelt i bedriftens internkontrollsystem.

Den kvotepliktige ilegges et gebyr på 8 500 kroner. Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Siri Sorteberg (e.f.)
Seksjonssjef

Lars Petter Bingh
Avdelingsingeniør

Vedlegg:

Kopi til:

*Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8003 Bodø
Rana kommune, Rådhusplassen, 8662 Rana*